("జ్యోతి" మాసపత్రిక—మే, 1984)

శృంగార సర్పం

"పలుకు తేనెలతల్లి పవళించెను—
కలికితనములవిభుని కలసినదిగాన॥"

అది అన్నమాచార్యులవారి మధురగీతం. ఆ గీతం యిక్కడ అనువర్తించదు.... ఈ "లక్ష్మి" కూడా "పవళించింది!" కాని "కలికితనం"లేదు కరుకుదనమే!

"అలసిసొలసి కలికిరూపం
ఆర్పివేయగ కోర్కె దీపం
నిదుర రామిని మాధవునికి
చెదరెమది యెంతో-"

అది ఎవరో పూర్వకవి గీతంలోని శకలం.

రాఘవులు మంచంమీది నుంచి లేచాడు. లక్ష్మిని చూద్దామని అంతకుముందు వెలిగించిన జీరోవాట్ దీపం ఆర్పేసి, పదకొండున్నర గంటల ఆ రాత్రప్పుడు డాబా మీదికి వెళ్ళాడు.

రెండేళ్ళయినా సరే, ఎందుకో, లక్ష్మికి ఈ రసం అనుభవైకవేద్యం కాలేదు. "నానుంచి ప్రయత్నలోపంయేమీలేదు!" అని అయిదువందల తొంభయోవ్యసారి స్థిరంగా నిశ్చయంగా అనుకున్నాడు. "ఎవరది రాఘవులేనా?" ప్రశ్నవిని పక్కింటి డాబామీదికి చూశాడు.

ఆ పలకరింపు అమీర్ అహ్మద్‌ది.

"నేనే, అమీర్!"

"ఏం కథ? నిద్రరాలేదా?"

"పీకులాగానే."

"నాతో పోల్చుకోడం అంత ఆరోగ్యం కాదు భాయ్" అమీర్ చప్పుడు చేస్తూ నవ్వాడు. "ఇటువేపు వచ్చేస్తావా? బల్లతెస్తానుండు!"

పక్కపక్కనేఉన్న ఆ రెండు డాబాలూ ఒకే ఎత్తు. క్రిందిగదులు ప్రహరీగోడకి అయిదేసి అడుగుల దూరాన్నుండేట్టు కట్టినా, డాబాలు రెండు కూడా మూడేసి అడుగులు పక్కింటివేపుగా వ్యాపించేటట్టు కట్టుకున్నారు. ఇద్దరు "ఓనర్లూ" ఎవరికి వారే.

అప్పుడెప్పుడో చిన్నప్పుడు ఒకే గదిలో ఉండి ఒకే కాలేజీలో ఒకే క్లాసులో వుంటూ నాలుగేళ్ళపాటు చదువుకున్న ఆ స్నేహితులిద్దరూ వేర్వేరు రకాల ఉద్యోగాలు చేసుకుంటూ పదిహేడేళ్ళపాటు ఎడబాసి మొన్ననిమధ్యనే మళ్ళా ఇక్కడ కలుసుకున్నారు. వాళ్ళిద్దరూ ఈ ఊరికి ఉద్యోగరీత్యా చేరింది ఒకే నెలలో. ఇద్దరూ ఈ పేటలోనే అద్దెయిళ్ళ కోసం వేటసాగించి, కాకతాళీయంగా పక్కపక్క యిళ్ళు నిరుతు చేసుకున్నారు.

పక్కయింట్లో యెవరున్నారో తెలుసుకోక పోవడం "నాగరికం." ఐనా, అలా నెలరోజుల కన్నా ఆగలేకపోయాడు రాఘవులు, కారణం, రోజూ తను కాలేజీనుంచి ఇంటికొచ్చే వేళకి, ఒక స్పోర్ట్సు సైకిల్ తొక్కుతుంటూ వొచ్చే ఆ కుర్రవాడు.... కాలేజీలో అప్పుడప్పుడు కనబడుతూనే వుంటాడు; గేదెల తొగమధ్యని ఆవులాగా, కాని అతగాడు తన స్టూడెంట్ కాడు.

ఆ కుర్రవాడిలో (మహమ్మదీయ లక్షణాలు ముందే కనబడుతున్నాయి) అమీర్ అహ్మద్ పోలికలున్నా కనబడ్డంచేత; యాదైతే ఐందిలే అని పలకరిం చేశాడు రాఘవులే.

జవాబుగా, "మా డాడీ పోలీస్ ఇన్స్పెక్టర్. మాది ఢిల్లీ. మా నాన్నగారి పేరు అమీర్ అహ్మద్" అని ఆ కుర్రవాడు చెప్పేడు.

పద్దెనిమిదేళ్ళట. బి. ఏ. థర్డియర్ చదువుతున్నాడు. పేరు కలామ్. ఒక చెల్లెలు; నూరున్నిసాట, పదోక్లాసు చదివి మానేసింది. ఇంకో తమ్ముడు ఐఫ్రాలీట. తొమ్మిది చదువుతున్నాట్ట. వాడు పుట్టినప్పుడే వాళ్ళమ్మ పోయిందిట.

అన్నీ విన్నాక అమీర్‌ని పలకరించాలని మరింతగా కలిగింది. కోరిక, రాఘవులికి. కాని ఒకహత్యకేసు పర్యాప్తులో చిక్కుకున్న అమీర్, ఆ మర్నాటి రాత్రి పదకొండు గంటలకి గాని ఇల్లు చేరనే లేదు. ఆ యెడబాటు భరించలేక పోయాడు రాఘవులు.

ఇంటికి రాగానే రాఘవులి సంగతి కొడుకు చెప్పగా విన్నాడు అమీర్. కాని ఆ పదకొండు గంటల రాత్రప్పుడు రాఘవుల్ని నిద్రలేపడమా అని సంకో

చం కలిగింది. అంతలోనే; పక్కయింటి గేటుదగ్గర లీలగా ఏదో శబ్దం వినిపించింది, ఆ పోలీస్ చెవులకి.

రాఘవులికి ఆ మోటార్ సైకిల్ చప్పుడుతో పరిచయం అయి పదిహేను రోజులే అయింది. అయినా ఆ విలక్షణమైన ధ్వని అతన్ని ఎంతగా ఆకర్షించిందంటే; అతను; "ఇదొకటి నేర్చారు. మధ్యలో లేచిపోవడం" అన్న లక్ష్మి మాటల్ని కాతరు చెయ్యకుండా వొంటికి లుంగీ గట్టిగా చుట్టబెట్టుకుని, ఒక గది తలుపూ ఒక వరండా తలుపూ తెరచి, తల్లికి మెలుకువ రాకుండా జాగ్రత్త పడుతూ; అమీర్ మోటార్ సైకిల్‌కి స్టాండేసే లోపుగా తన ఇంటి గేటు దగ్గిరున్నాడు....

డాబామీద వున్న గదికి పక్కనే విడిగా స్నానపుగదీ మరుగుదొడ్డీ వుండడాన్ని; అది అమీర్ ప్రయివేటు రూమైంది. మంచం, టేబుల్, ఫ్యాను, రిఫ్రిజిరేటర్, పుస్తకాలు, బట్టలు, ఫోన్‌కోసం ప్లగ్ పాకెట్టు. "మూడువందల అరవై రోజులూ ఇరవైనాలుగేసి గంటలుకూడా చేతినిండా పనుంటుంది గనకా సరిపోయింది గానీ, లేకపోతే ఈ ఒంటరి బ్రతుకు దుర్భరం భాయ్" అంటాడు. పనిలో ఒత్తిడి బాగా ఎక్కువైనా, బొత్తిగా ఖాళీగావున్నా ఆ గదిలో అతనొక్కడే కూర్చుని మద్యపానం చేయగలడు. ఎప్పుడైనా గాలి మళ్ళితే వొక "ఆడతోడు"ను రప్పించుకోవడం కద్దు. పక్కయింట్లో రాఘవులు ఉన్నాడని తెలిసినప్పటినుంచి చదరంగం ఆట సాగుతోందక్కడ. అమీర్ చదరంగంలో మంచి ఆశ్వికుడు. పట్టుమని నాలుగెత్తులయినా పడకముందే రాఘవులి ఆట నీరస పడిపోయిందని తేలిపోయింది.

"జీవిత సార్థవాహము విచిత్రగతిన్ పయనించు; నందులో
నీవొక రెప్పపాటయిన నెయ్యురతో సుఖముండు వేని
మోదావహ మంతికన్న కలదా! మధుపాత్రిక నందియిమ్ము
పాంథ! వివరించె వేల తిలకింపని రేపును; రేయి జారెడిన్"

అంటూ అందుకుని ఉమర్ ఖయ్యాం రుబాయీకి కవికోకిల రామిరెడ్డిగారి తెలుగుసేతలోంచి కమ్మని పద్యాలు చదవడం మొదలు పెట్టాడు అమీర్.

ఖమాస్, పూరవి, దేశ్, ముల్తానీ, బేహాగ్ పీలూ లాంటి హిందుస్తానీ రాగాల్లో, సంగతులూ దీర్ఘాలూ మోపు చెయ్యకుండా భావానికి ప్రాణంపోస్తూ అతనలా ఎన్ని పద్యాలైనా చదవగలడు. అంతేకాదు. పారశీక మూలంనుంచి

ఎడ్వర్డ్ ఫిజ్‌గెరాల్డ్ ఆంగ్లానువాదం సూచి, ఆ పద్యాలెలా వెలువడ్డాయో ఆ స్వారస్య వివరమేమిటో చెప్పి కవికోకిల తీయని పలుకులను మెచ్చుకుంటూ శకలాలు శకలాలుగా సమాసాలు, సమాసాలుగా, పిండాన్వయం చెయ్యగలడు.

అంతకుముందే రాఘవులు ఆట అంతంత మాత్రం. ఇహ దీంతో రేగిన కలత మరింత. అంచేత రాఘవులూ అందులోనే విజృంభిస్తాడు. "రహివుట్ట జంత్ర గాత్రముల రాగ్గరగించు విమల గాంధర్వంబు విద్య మాకు" అని అల్లసాని పెద్దన మనుచరిత్రలోదో!

"-వాసోభూషణ గంధమాల్య రచనా వైచిత్ర్య సజ్జాంగియై ;
ఆ సీమంతిని అన్యకాంతయను మిధ్యా భ్రాంతి పుట్టించుచున్
వాసాగారమునందు నొక్కతెయ నానాభంగి వర్తించు న
త్యాసక్తిన్ -విభుండామోదముం బొందగన్"

అని శ్రీనాథుని శృంగార నైషదంలోదో "రూడితి పిరే, ప్రియులుంచరా, మువ్వ గోపాల నా మోహ మెంచరా; వేదు కయ్యాని; కౌగలించరా" అని క్షేత్రయ్య పదం లోదో.

"సిగనిగని మోముపయి, నెఱులు గెలకులు చెదర
పగలైనదాక చెలి పవళించెను
తెగని పరిణతులతో తెల్లవారినదాక
జగదేకపతి మనసు జొప్పిగొనెగాన"

అని అన్నమాచార్య కీర్తనలోదో పద్యమో శ్లోకమో గేయమో అందుకుని, సమర్థవంతమైన వ్యాఖ్యానం నిర్వహిస్తాడు రాఘవులు.

"వహ్వా! వహ్వా!" అనీ "సుభానల్లా!" అనీ కరతాళ ధ్వనులు చేస్తాడు అమీర్. ఇంకా సరదా తీరకపోతే రాఘవులు భుజం మీదనో, నడుం మీదనో చరుస్తాడు. మరీ అయితే అతన్నోసారి కావలించుకుని తన దాడీలో మెచ్చుకుంటాడు. "ధన్యుడవురా, మిత్రమా!" అని అరుస్తాడు. "గో! హేవ్ ఎ నైస్ టైమ్!" అని రాఘవులకి వీడ్కోలిచ్చి రెండు దావా గోడలకీ మధ్య బల్ల చెక్క వంతెన ఎక్కించి పంపేస్తాడు.

ఆ మాటల్లోంచి "గో!–హేవ్-ఎన్-ఐస్–టైమ్" అనీ వినిపిస్తుంది రాఘవులకి. బల్ల చెక్క యెక్కి దావా మారి మెట్లు దిగి, మెట్లగది తలుపు

మూసి పడక గదిలో కెళ్ళి, జీరో వాట్ బల్బ్ వెలిగించి అక్కడ కరగని "ఐస్" గడ్డలా నిద్రిస్తున్న ఇల్లాల్ని చూసి, దీపం ఆర్పేసి మంచం మీద ఆమెకి తగలకుండా ఒదిగి పడుకుంటాడు రాఘవులు.

"అలికిడైతే చాలు, ఆసతో నా కనులు వెదికేను నలుదెసల, అతడేమొ"

అనుకొని - కనులూ చేతులూ తెరవ వలసిన సీతారామలక్ష్మి మండు వేసంగిలో కూడా ముడుచుకొని పడుకోగలదని, అలికిడి కాగానే నిద్రా భంగమైనట్టు ఒళ్ళు కదిపి చిన్న మూలుగుతో ఒంటి మీదున్న వస్త్రాలన్నీ చాలనట్టు దుప్పటి లాక్కుని ముసుగు పోసుకుని గోడవేపు తిరిగి పోగలదని రాఘవులకి ముందే తెలుసును.

* * *

"బి.ఏ. సెంకండియర్ తెలుగు పేపర్లస్పాట్ వేల్యుయేషన్ కోసం వాల్తేరు వెళ్ళి పన్నెండు రోజులున్నాను బ్రదర్. అట్నుంచి ఆఖరిరోజు సాయం కాలమే వచ్చేద్దామనుకొనీ, కూడా, కొలీగ్స్ కోరిక ప్రకారం ఆ రాత్రి సినిమా కని ఉండిపోయాను. ఎంతమందినని కాదనడం? ఇటు ఏలూరునుంచి అటు శ్రీకాకుళం వరకు ఎందరో క్లాస్‌మేట్స్ లెక్చరర్స్ అయ్యారు....మర్నాడు సింహాద్రి ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో వచ్చాను!

"ఆ బండి అంత ఖాళీగా ఉండదేమొ. నేనెంచుకున్న సింగిల్ సీట్లో నేను, దానికి సరిగ్గా పక్కవేపున బార్‌సీట్లో ఒక జంట, అంతే! ఆ కంపార్ట్ మెంట్‌లో నాలుగో ప్రాణి లేదు! ఆ అమ్మాయి సుమారుపాతి కేళ్ళుంటాయనుకో -అత్యద్భుత సౌందర్యవతి అంటే నమ్ము! అతను కూడా సుమారు అందగాడూ స్ఫురద్రూపీనీ. ఇహ వాళ్ళిద్దరి లీలలూ ఏమని చెప్పను? కాసేపు అతను కిటికీని ఆనుకుని కూర్చుంటే అతని ఒళ్ళో తలపెట్టి ఆవిడ పడుకునేది. కాసేపు ఆవిడ కూర్చుంటే ఆవిడ ఒళ్ళో తలపెట్టి అతను పడుకునేవాడు! ఇక అవి ముచ్చట్లు కావు, ముద్దులు కావు, సరసాలు కావు, కేరింతలు కావు, గుసగుసలు కావు! అలకలు కావు! ఎదురుగా మరో మొగవాడున్నాడని అతనికీలేదు. పక్కనే పరపురుషుడున్నాడని ఆవిడకీలేదు సంకోచం! అంత స్వేచ్ఛగా, నిస్సంకోచంగా, హాయిగా, అట్టే మాట్లాడితే విశృంఖలంగా ఆ జంట ఆ సెకండ్ క్లాస్ కంపార్ట్ మెంట్‌లో శృంగారారంభ చర్యలకుపాల్పడ్డారు. ఆ చేష్టలు చూసి నాకు నిజం గానే మతిపోయింది.

"నాకూ మా లక్ష్మికీ పెళ్ళయి రెండేళ్ళు కావస్తోందిప్పటికి. అలా బహిరంగంగా మాట అటుంచి, అఖరికి కిటికీలు, తలుపులూ మూసేసుకున్న గదిలో జీరోవాట్ బల్బ్ అయినా వెలిగించని చీకట్లో కూడా మేం ఎన్నడూ అందులో శతాంశం సహస్రాంశం కూడా చేసుకోలేక పోయాం అంటే నమ్ము! మా వ్యవహారం అంతా నువ్వో అందుకు పోస్తున్నావంటే నేనో అందుకు తాగుతున్నానన్నట్టుగా సాగుతోంది....ఏదో వాడి పాపాన వాడే పోతాడులే అన్నట్టుగాను; పెళ్ళాడేడు. అన్నం వస్త్రం పెడుతున్నాడు గనుక వీడికైన ఒళ్ళప్పచెప్పకపోతే భగవంతుడో సాటి మానవులో చర్య తీసుకోవచ్చు నన్నట్టుగానూ ప్రవర్తిస్తుందే తప్ప సరసం సహకారం ఎన్నడూ లేవు బ్రదర్ నాకు!

"ఆ రోజు చెప్తే నమ్మవేమోగాని అమీర్ నాకు పిచ్చెక్కినట్టయి పోయింది. సాయంకాలం వరకు ఎలా ఉన్నానో నాకే తెలీదు! వేసవి సెలవుల మూలాన్ని కాలేజ్ కూడా లేదు! మామూలుగా రాత్రి పది గంటలు దాటాక, మా అమ్మ నిద్రపోయాకనే లక్ష్మి నా గదిలో కొస్తుందసలు. వచ్చినా, ఆవలిస్తూ లయబద్ధంగా చిటికెలు వేస్తూనో, తూగుతూనో వస్తుంది. నేను తనకోసం ఎదురు చూస్తూ మంచంమీద పడుకున్నానా-"జరగల్డి" అంటుంది ఆవలింతల్లోంచి ఒకటే మాట. నేను డిమ్మగా టేబుల్ లైటేసుకుని కూర్చుని పుస్తకం చదువుతున్నానా. "మీ చదువైపోగానే దీపం తీసేస్తారుకదూ?"అని తన మొహానికి దీపం వెల్తురు తగలకుండా అటు తిరిగి పడుకుని దుప్పటి మొహం మీదికి లాక్కుంటుంది....

"నా పెళ్ళి చాలా లేటుగా చేసుకున్నాను. నీకు తెలుసుగదూ! అంటే మా చెల్లెలు పెళ్ళి అయ్యేదాకా నేను "భీష్మించు" కున్నాను కదా! ఆ ముప్ఫయ్యయిదో ఏట అయినా, ఏ పద్దెనిమిది, ఇరవై ఏళ్ళమ్మాయినో చేసుకుంటే భయంవల్లనో ముగ్ధత్వం వల్లనో వైముఖ్యం వల్లనో తొలగిపోవచ్చు. అసహ్యించుకోవచ్చు. కాని నా పెళ్ళికి నాకెలాగైతే ముప్ఫయ్యయిదేళ్ళున్నాయో మా లక్ష్మికీ ముప్ఫయొక్క సంవత్సరాలున్నాయి మరి....మరి తనెందుకిలా ప్రవర్తిస్తోందో నాకర్థమై చావదు!

"ఎన్నో శృంగార గ్రంథాలున్నాయి నా దగ్గిర; సంప్రదాయ సాహిత్య విద్యార్థిగా, అధ్యాపకుడుగా పోగేసినవి. వాట్లో భాగాలు కథలు కథలుగా చదివి వినిపించడానికి ప్రయత్నం చేసుకొన్నాళ్ళు అర్థాలు చెప్పగలను కదా!" "ఛీ

పోండి, ఏమిటా అసహ్యం మాటలు అనేసేది. పురాతన చిత్రకళ ఆధారంగా వేసిన బొమ్మలుకూడా చూపించేను. శివ శివా అని కళ్ళు మూసుకోడమే.

"సరే, ఆ రోజు సంగతి చెబుతున్నాను కదూ! ఇహ ఈ రోజు రాత్రి పడే వరకుకూడా ఆగలేను. సాయంకాలమే ఈభావానికి ముఖద్వారంగా శరీర చర్య నిర్వహించేయాలని ఊరీ, పూరీ, మా అమ్మకి ఊళ్ళో ఆడుతున్న "భక్త అంబరీష" సినిమా గురించి వర్ణించి ఆవిణ్ణి ఒప్పించి రిక్షా ఎక్కించి ఇలా ఇంటి కొచ్చేనో లేదో మా లక్ష్మి ముందుగదిలో ఓ మూల చతికిల పడిపోయి కూచుని "ఆ చాపా చెంబూ ఇలా పడేయండి!" అంది!

"అదీనీ-మామూలుగా మా ఇళ్ళలో అయితే ఈ శౌచాన్ని మూడురోజులే పాటిస్తారా, మా లక్ష్మి ఖచ్చితంగా అయిదు రోజులు ఆపివేస్తుంది, కొందరైతే ఇళ్ళలో కలిపేసుకుంటున్న ఈ రోజుల్లోనే ఇదంతా!

"ఇలా ఎందుకు జరుగుతోంది బ్రదర్? ఇహ నా జాతకం ఇంతేనా? నేను ఇన్ని వందల శృంగార కావ్యాల్లోనూ చదివి పొందిన రసతుష్టి ప్రయోగాత్మకంగా అనుభవైక వేద్యంగా పొందే భాగ్యం నాకు కలగదా!"

అని ఓ రోజు రాఘవులు దుఃఖపడితే, అమీర్ అహ్మద్ పకపకా నవ్వాడు. "వలే సొసైటీలే, మనది! మా ముస్లిమ్స్‌లో కూడా కొందరింతే! మొగవాడి చేష్టలకి స్పందించినట్టు తెలిస్తే విశృంఖలత్వం ఆపాదిస్తారని ఫ్రిజిడ్‌గా మిగిలిపోతారు, నటిస్తారు తెలుసా?" ఆ నవ్వు చాలా సేపు కొనసాగింది.

"రేపు కలుద్దాం" అని రాఘవులు లేచాడు.

"రేపు ఏ వేళప్పుడు కొంపకి చేర్తానో! మా యస్పీ దిగుతున్నాడు రేపు!"

* * *

"నమస్కారం మేష్టారూ!....అబ్బ! దేవుళ్ళాగా కనిపించారండి...."

రాఘవులు దిగ్భ్రాంతి చెందాడు. అది ఎవరో మనుష్య మాత్రులు చేసిన అభివాదం కాదు....

రతియో, పార్వతియో, శచీయువతియో; రంభాంగనా రత్నమో?" కడు + ఎదుట = కట్టెదుట—నిలచి మోహ(న)రాగంలో మీటిన హృదయ తంత్రీ నిస్వనం—అది కుసుమశరమై నాటింది. ఇప్పుడే తలస్నా

వాళ్ళు ఇప్పుడే కనబడితే "నూరేళ్ళు ఆయుర్దాయం" అంటారు. రాత్రి తలచు కున్న మనిషి తెల్లారి కనబడితే ఎన్నేళ్ళు?

"పేరు—" అన్నాడు; గుర్తుపట్టలేక కాదు, మరో నాలుగు సుస్వరాలు పలికించాలంచే.

"మేం మీకు తెలీకపోయినా మీరు మాకు బాగా తెల్సండి....మమ్మల్ని కూడా మీరు—మర్చిపోయారు గాబోలు గానండీ, చూసేరండి! ఆ రోజు రైల్లో—వాల్తేర్ నుంచి సామర్లకోట వరకు—సింహాద్రి ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో—మనం ముగ్గురం వొకే పెట్లో గూర్చుని....ఆ రోజు ఆయన్ను సాగనంపడం కోసం నేను సామర్లకోటలో దిగడిపోయానండి, తమరేమో వెంటనే టాక్సీలో వొచ్చేశా రండి—"

"ఓహో, మీదీ ఈ వూరేనా?"

"మాదేమో ఈ వూరేనండి....వారు కాకినాట్లో వుంటారండి....తండ్రి చాటు బిడ్డండి. అవన్నీ తరవాత మనవి జేస్తాను గానండీ వారేమో యిప్పుడే ప్రిన్సిపాల్ గారి రూమ్‌లో కెళ్ళారండి ఇంటర్‌వ్యూ కొచ్చేరండి, ఎకౌంటెంట్ ఉద్యోగానికండి" ఆ మాటల్తోఇంకా దగ్గిరిసావొచ్చి రాఘవులి రెండు చేతులూ పట్టేసుకుంది...."అయ్యా!అయ్యా! వారికెల్లాగయినా ఈ ఉద్యోగం రావాలండి, ఈ ఊర్లో యెవర్నడిగినా ప్రిన్సిపాల్‌గారికిమీ మాట మీదనే గురి అన్నారండి అయ్యగారు;మీరు మా మీద దయవుంచి వెంటనే లోపలికెళ్ళికలుగజేసుకోవాలండి. కొస్త ఆలస్యమైనా విషమైపోతుందండి....వారికి ఇల్లాంటి పద్ధతులు తెలియవండి ....వారిక్కడ వుద్యోగం చెయ్యడం నా కెంతో మేలండి...." అని చేతులు వదిలేసి, నమస్కారంగా జోడించి "తమ రుణం వుంచుకోనండి" అన్నది. వెంటనే చేతులు మళ్ళా పట్టుకుని అతని కుడి అరచేతిలో తన బొటనవ్రేలితో నొక్కింది. ఆ నిమిషం ఆ నిమిషీయం—

ఆ సంకేతం అర్థం చేసుకోడానికి రాఘవులు, సతి సీతారామలక్ష్మికి కొంత అపచారం ద్రోహం తల పెట్టడానికి ముందుగా నిర్ణయించుకోనక్కర్లేదు. బీజం ఉన్నదున్నట్లుగా క్షేత్రప్రసక్తి లేకుండా సద్యోఫలితం పొంది ఫల పుష్ప భరితమైన వృక్షంగా మారగలిగిన క్షణం అది.

"సరే! నువ్విక్కడ కూర్చో. అయిదు నిమిషాల్లో వస్తాను" అని ఆ

పక్కనున్న క్లాస్‌రూమ్‌లో స్టేజిమీద వున్న కుర్చీని క్రిందికి దింపి "అతనీ పేరేమిటి?" అన్నాడు ప్రిన్సిపాల్ రూమ్‌లోకి వెడుతూ.

*　　　*　　　*

"ఒక్క నవ్వే చాలు, వొజ్జిర వొయిడూర్యాలు!"

అవేం తక్కువ ప్రలోభాలు కావు....

దానికి తోడు అతన్ని అలా కాలేజినుంచే కాకినాడపొమ్మని సాగనంపేసి తనవేపు వేలు చూపించి గుసగుసలాడి, అంతలోనే తన దగ్గిరికొచ్చి "మా యింటికి దయచెయ్యాలండి మాస్టారూ, తమరు! ఇప్పుడే ఇలాగే!!" అని, ఆదర-హాస-పూరిత ఆహ్వానం. ఆ-దరహాస-పూరిత ఆహ్వానం అసలేమీ తక్కువ ప్రలోభం కాదు.

కోటకి వెనకవేపున, కొంచెం రద్దీతక్కువగా వుండే వీధిలో, పురాతనమైన ఒక పెంకుటింటి ముందు రెండు రిక్షాలు ఆగాయి. వీధి గుమ్మం ప్రహరీ గోడ, అక్కడున్న ఖాళీస్థలం, మొదటి వరండాగది, పాతదనమో సంప్రదాయ వైభవమో తెలియనంత గజిబిజిగా తోచాయి రాఘవులికి.

వరండాగదిలో మూడు ఖాళీ కుర్చీలు, ఒక టేబిల్ ఫ్యాను. దానికెదురుగా పడక్కుర్చీలో వొక ముసలమ్మ, ఆవిడ అస్పష్టంగా గొణుగుతున్నట్టే వున్నా, అది కృష్ణకర్ణామృతంలోని శ్లోకమేనని గుర్తుపట్టాడు రాఘవులు.

అందుకోసం అక్కడే నిలిచిపోయిన రాఘవుల్ని, "రండి మాస్టారు, లోపలికి రండి" అని చెయ్యి పట్టుకుని ఆహ్వానించింది. "మా అమ్మమ్మ.... కళ్ళు ఆనవు...." అంది.

"ఎవరే, ఉలూచీ?" అడిగింది ముసలమ్మ.

"అయ్యవా రమ్మమ్మా!" అని కంఠంలో ప్రసన్నతే వుంచి, కళ్ళలో విసుగు చూపింది. "లోపలికి!" అన్నట్లు రాఘవులికి సంజ్ఞ చేసింది.

ఉలూచి!

ఉ....లూ....చి!!

"నీ పేరు—"

"ఉలూచి...." కనురెప్పలల్లారుస్తూ, నవ్వుతూ, ఉలూచి....

"....నాకెంతో ఇష్టం.... విజయ విలాసంతో చేమకూర వెంకట కవి చెప్పినట్టు — "రూప విభ్రమ రేఖా ఖనులెందు నాగ కన్యకల్!"

అన్నారు రాఘవులు, "ఈ కలహంసయాన నను నెక్కడి కెక్కడినుండి దెచ్చెః" అని ఆవిభ్రమం అంతా అనుభవిస్తూ, ప్రకటిస్తూ

"అంతేగాదండి. మేం నాగ వంశీయులం కూడా నండి." అంటూ ఆ లోపలి గది పక్కగావున్న మరోగదిలోకి అడుగు పెట్టింది ఉలూచి.

"స్మర దివ్యాగమ కోవిదుల్; మదన శిక్షా తంత్ర విద్యా విదుల్; సురతారంభ మహాధ్వర ప్రవణులు— అని శ్రీనాథ మహాకవి క్రీడాభిరామం అనే గ్రంథంలో చెప్పేరు మీ వాళ్ళకు కావలసిన పురుషుల్ని గురించి—" అన్నారు రాఘవులు. ఉలూచినవ్వి "లోనికి దైచేండి." అంది. ఆ గదిలో అడుగు పెడుతూ, దానివైలక్షణ్యాన్ని గమనించేడు రాఘవులు.

మరో గదిలో అడుగుపెట్టినట్టుకాక,

మరోలోకంలోనే అడుగు పెట్టినట్టుంది....!

ఇంతకుముందు ఈ ఇంట్లోనే చూసిన గదులకీ, దీనికీ పొంతనా పోలికా లేవుగాక లేవు!

దీన్ని కేళీ మందిరం అనాలా, కళా భాండారం అనాలా, లేక ఏ శ్రీనాథ మహాకవినో అడిగి దీనికొక నూతన నామాన్ని నుడికారం చెయ్యాలా అని ఆలోచిస్తూనే "అయితే మీరు, నిజంగా-యిప్పటికీ-?" అన్నాడు.

"అవునండి. చెప్పేను కదండీ! మేం నాగ వంశీయుల మేనండి! తర తరాలుగా ఇదే విద్యండి, ఇదే జీవికండి మాకు. మీ కిందాక కనిపించిన మా అమ్మమ్మ, రెండేళ్ళ కిందట రంభాత్వం పొందిన మా అమ్మ, గత ఏడెనిమిది నెలలుగా రావు అప్పారావుగారి ఇల్లాల్నిగా వుంటున్నా నేను కూడా నండి, మేం అందరమూనండి, శూద్రక మహాకవి సృజించిన వసంతసేన వారసుల మేనండి."

ఆ గది దక్షిణపు గోడ మీద ఎత్తుగా వున్న చోట అందంగా వ్రేలాడు తున్న రెండు తైలవర్ణ చిత్రాలు చూపింది ఉలూచి "మా అమ్మమ్మానండి, మా అమ్మా నండి!.... ఈ బొమ్మ సాక్షాత్తు దామెర రామారావుగారే దయచేయించా రటండి."

అలా తలతిప్పి మిగిలిన గోడలూ చూశాడు రాఘవులు.

రవివర్మ చిత్రించిన మేనక, దమయంతి, రాసక్రీడ-ముద్గల్ కర్ రూపొం దించిన రతీమన్మథ, శివపార్వతి; జపాన్ నుంచి దిగిన నగ్నసుందరీమణుల బొమ్మలు, రంగులలో అచ్చయినవి, ఖరీదైన ఫ్రేముల్లో బిగించి వున్నాయి.

"బొమ్మలు బాగున్నాయాండీ?" అని అడిగింది ఉలూచి.

"నిజంగా చాలా బాగున్నాయి. వీట్లో చాలా వట్టుకు అక్కడా అక్కడా చూ సినవేగానీ, ఇంత పొందికగా కళాత్మకంగా వీటిని భద్రపరిచే యిళ్ళుంటా యని తెలీదు,

"ఎప్పుడూ ఎవ్వరింటికీ వెళ్ళలేదన్నమాటండి!" అని నవ్వింది ఉలూచి.

"వెళ్ళకపోవడం అనేది అర్హతా, అనర్హతా?"

"నేనేం చెప్పినా మీకు నచ్చకపోవచ్చునండి."

"కానొను!" అని రాఘవులు, "మరి ఇందులో ఉలూచీ అర్జునుడూ వున్న బొమ్మలేదేం?"

"అందులో లేదుగానండి," అని కొంటెగా నవ్వింది ఉలూచి, "ఇందులో ఉందండి" అని, డ్రెసింగ్ టేబిల్ సొరుగులాగి, దాంట్లోంచి ఒక ఫోటో ఫ్రేమ్ తీసింది. అది తైల చిత్రమూకాదు, వర్ణ చిత్రమూకాదు, ఛాయాచిత్రం. కాకినాడలో ఫలాని స్టూడియోవారు తీసినది-దాంట్లో ఉలూచి ఉందిగాని ప్రక్కన ఉన్నవాడు అర్జునుడు కాదు. అప్పారావు.

వాళ్ళ యిద్దరి పెళ్ళిగురించి చెప్పింది. అతను మూడువేల ఆరువందల రూపాయలు చెల్లించి, ఐదుకాసుల బంగారం పెట్టి తన కులం స్త్రీల సమక్షంలో తాళికట్టాడు. ఏడాదిపాటు అతను వచ్చిపోతూ ఉండవచ్చు. అలా అని, ఇత రులు రాకూడదన్న నిబంధన లేదండి. కాని తన మొదటిబిడ్డ అతగాడిది అవడం తనకి జయమ్మట, అభిలాషానట!

"కూర్చోండి" అని, ఆ గదిలోకి తాము వచ్చిన ద్వారాన్ని మూసి, మరో తలుపు తెరిచి, "కళావతీ" అని కేకేస్తూ లోపలికి వెళ్ళింది ఉలూచి.

పాతకాలపు పట్టిమంచం. దానిమీద ఎత్తయిన పీచు పరుపు. దానిమీద వొత్తయిన బూరుగుదూది పరుపు. ఆ పైన ముదురు రంగులోవున్న షోలాపూర్ కలంకారీ దుప్పటి. ఓ వైపున రెండు పెద్ద పెద్ద దిండ్లు, కాళ్ళదిక్కున, తల దిక్కున కూడా రెండు గోడలకీ పెద్ద పెద్ద బెళువారి అద్దాలు. దోమతెర కట్టు కోవడానికి పందిరి. దానికి పైగా సీలింగ్ ఫ్యాన్. మంచానికి తలదిక్కున డ్రెసింగ్ టేబిల్ దానిమీద క్లుప్తంగా అలంకార సామాగ్రి, పరిమళ సంభారం. మంచానికి కాళ్ళవైపున ఒక పక్కగా చిన్న మేజా. దాని మీద వొక ఇత్తడి పళ్ళెంలో అచ్చం పింగాణీది వొక యాష్-ట్రే. ఆ పక్కన రాజదర్బార్లలో వుండేవి కాబోలని నమ్మేరకం పాతకాలపు సౌఖ్యదాయకమైన కుర్చీ, ఏ వంద

మేళ్ళకిందటిదో. ఉలూచి అమ్మమ్మగారి అమ్మమ్మగారికి అలనాటి వత్సవాయి రాజావారో లేక వారి బంధువో ఇచ్చారుగావుననిపిస్తుంది. దాని పనితనం, నిర్మాణ కార్యక్రమం చూస్తే, చేతులు, కాళ్ళూ, వీపూ, సీటూ అన్నీ ఉత్కృష్ట మైన దారు శిల్పానికి ఉదాహరణలుగా పేర్కొనదగ్గ డిజైన్లమయంగా ఉన్నాయి.

మంచానికి కాళ్ళవైపున పొడవైన, ఎత్తయిన అరలులేని టేబిల్. దాని మీద ఒక వీణ, దానిమీద సన్ననిదైన చిక్కని చక్కని తెల్లని అఛ్ఛాదన.

తాము ప్రవేశించిన ద్వారానికీ ఉలూచి నిష్క్రమించిన ద్వారానికీ మధ్య గోడలో ఒక అద్దాల బీరువా. దాని మూడు అరలనిండా పుస్తకాలు.

అద్దాల్లోంచి చూపి పుస్తకాలెల్లాంటివో పలకరించాలని రాఘవులు వంగి నిల్చున్న సమయంలో, చేతిలో కంచుగ్లాసు పుచ్చుకుని వచ్చింది ఉలూచి. "కొబ్బరిపీళ్ళు పుచ్చుకోండి. పాలు కాగుతున్నయండి. మీరు టీ అంటే టీ, కాఫీ అంటే కాఫీ!.... ఆగండి, తాళం తీస్తాను!"

* * *

"మా అమ్మ ఎంత తాపత్రయం పడ్డానండీ, నాకు సంగీత సాహిత్యాల్లో కొంచెమైనా ప్రవేశం దొరికింది గానీ నాట్యం మాత్రం పట్టుబళ్ళేదండి. పల్లె కాక, పట్నంకాక, మధ్యస్థంగా వున్న ఈ ఊళ్ళో మమ్మల్ని పాత పద్ధతి ప్రకారం ఒక్కళ్ళెవ్వరో పోషించే రోజుల రోజులు కావండి. ఇప్పుడండి, చచ్చిపోతున్న ఈ సంప్రదాయాన్ని పట్టుకు వేళ్ళాడుతున్న నాబోటి వాళ్ళకు చదువూ ఆటాపాటా సరిపోవటం లేదండి. అందం ఉండాలండి, వగలు కురవా లండి, అదను దొరికితే మోసం కూడా చెయ్యాలండి. కొద్దిగా నటన, నాట్యం నేర్చిన మాత్రంచేతనే మా పెత్తల్లి చిత్తజల్లు పుల్లయ్యగారి దినాల్లో ఇక్క ణ్ణుంచి వెళ్ళిపోవడానికి సాహసించింది కనుకా పెద్ద సినిమాతార అయిపోయి బాగా సంపాదించుకుని గౌరవంగా దర్జాగా బతికిందండి. ఇక్కడుండిపోతే పూట బత్తెం పుల్ల వెలుగే కదండి?"

ఆ కథలన్నీ విని,

ఆమె చదివిన ఆ గ్రంథాలేమిటో తెలుసుకొని, వాటిల్లో స్వారస్య ప్రధానమైన ఘట్టాలూ కవి సమయాలూ చర్చించి ఆమె ఆ వాతావరణంలో వినిపిన సంగీతాన్ని ఆస్వాదించి-

గడియారం చూసుకున్నాడు రాఘవులు. వీణను తిరిగి టేబిల్మీద దాని స్థానంలో వుంచి మంచం దిగింది, ఉలూచి.

మంచం మీది దుప్పటిని తీసేసి మంచం క్రిందవున్న పెట్టెలోంచి తెల్లని చాకింటి దుప్పటి తీసి, దులిపి, పరచింది. "మీరు ఆ కుర్చీలోంచి లేసి కాసేపు ఈ మంచంమీద విశ్రాంతి తీసుకోండి మాష్టారూ! మీరు పుచ్చుకుంటానంటే మళ్ళీ టీ ఇస్తానండి....లుంగీ కానీ పంచెగానీ ఇమ్మంటారాండీ కట్టుకోటానికి?"

రాఘవులు లేచాడు. కళ్ళు సన్నగాచేసి ఉలూచిని పరీక్షగా చూసేడు.

"మీతో ఈ పూట గడపడానికండీ, అప్పారావుగార్ని పంపించేశానండి. వారి అనుమతే పొందానండి ఎకాయెకి! మీరేమీ సంకోచించనే అక్కర్లేదండి." అంది ఉలూచి నవ్వుతూ. "వారి పని సానుకూలం కావడం నాకు ఇష్టమూ అవుసరమూ కూడా కనకనండి, అది మీ ద్వారా నెరవేరింది కనకానండి—"

రాఘవులు ఆ చనువును విభ్రమతో చూశాడు.

"ఒక రహస్యం చెప్పేస్తానండి. ఆ రోజు రైల్లో మీ ఎదురుగానే వారు నన్ను అమితంగా లాలించేరు కదండి, ఓసారండీ; నా చెవిలోకి వంగి, ఉలూచీ నీ చేష్టలతో ఆయన్నెంత వేడెక్కిస్తున్నావో తెల్సా అన్నారండి! అంటే ఆ మాటకి నేనేమన్నానో తెలుసాండీ?"

"ఊఁ!"

"ఊఁ! యేమిటండి! నేనేమన్నానో తెలుసాండీ?....ఎప్పుడో ఓ రోజు వెతికి పట్టుకుని కాక తీర్చేస్తానన్నాడండి" అని కుడిచేతి చూపుడు వేలితో అతని గుండె మధ్యభాగాన్ని పొడిచింది ఉలూచి. అంతలోనే చాలా ఆత్మీయమైన ధోరణి తెచ్చుకుని "చాలా మంచివారండి, వారు మరొకరైతే ఆ మాటకి నన్నక్కడే నరికేసే వారేమో?"

"ననవిల్తు శాస్త్రంబు మినుకు లావర్తించు పని వెన్న తోడ బెట్టినది మాకు" అని వరూధిని ప్రవరుడికి చెబుతున్న దృశ్యం కళ్ళకు కట్టింది రాఘవులికి.

అతనికి పూర్తిగా అర్థమైంది.

చాప చిరిగినా చదరంత.

ఈ ఊళ్ళో మాత్రం ఇంకా స్వల్పంగా మిగిలి ఉన్న ఈ కళాస్వరూపాల నైపుణ్యాన్ని పరిశీలిద్దామని, చాతుర్యాన్ని చవిచూద్దామని, ఈ దూరపుకొండల నునుపును స్పృశిద్దామని ఎక్కడెక్కడినుంచో రసికులు వస్తూనే ఉన్నారని "సామాన్య"లే అయినప్పటికీ "పరకీయలా!" అనిపించేటంత భ్రమ కలిగించి

శృంగార రస పరాకాష్ఠను సాక్షాత్కరింప చేస్తున్న వీటి పొందు విందై వెళు తున్నారని-కొద్ది రోజులక్రితమే విన్నాడతను.

అతనికి—

విన్నరాత్రి అంతకు ముందు మరో అయిదు వందల తొంభయ్ రాత్రులు కలిగిన ఆశాభంగాలున్నూ గుర్తుకొచ్చాయి.

ఒక్కొక్క జావళీ పాడుతున్నప్పుడు మనోహరంగా కదిలిన ఆమె పెదవులు, వీణ వాయిస్తూ ఉంటే రమ్యంగా కదిలిన ఆమె కన్నులు- తానింతకు ముందు ఎన్నడూ ఎక్కడా పొందనిది, కోరినది అనుభవం ఇదే ఇదే అని పదే పదే చెప్పాయి.

అయినా సరే—

పారిశ్రామికీకరణం వల్ల సంభవించి నిమిష నిమిషానికీ ఉధృతమౌతున్న ద్రవ్యోల్బణం ప్రభావం చేత అన్ని రకాల ఆనందాల కాల పరిమితీ కుదించుకు పోయి అనుభవం యాంత్రికమై పోయినట్టు అతనికి అవగాహన అయింది. మొదట్లో కళగా అవతరించి తనకంటూ ప్రత్యేక సంకేతాలను ఆరాధ్య దైవ స్వరూపాలను ఏర్పరచుకొన్న శృంగారం మీద మతం, రాజకీయం తమ ప్రభావాన్ని చూపాయి.శృంగారం రంగులు మార్చి సెక్స్ అయింది కళ శాస్త్రా సైన్స్ అవతారం తాల్చి ప్రశ్నోత్తరాల స్థాయి కొచ్చింది. అయినా సరే పాపంగా, నేరంగా పరిగణించ బడుతూనే వుంది.

ఈ పరిస్థితి కిక్కడ చోటు లేకపోవడమే ఈ సీమ ప్రత్యేకత, ఇది మహానంద సీమ. ఇది మనోల్లాస సీమ.

కాని ఈ పురుషార్థాన్ని రాఘవులు ఎన్నడూ ఒక ధర్మంగానే స్వీకరించాడు కనక అతడు సంకోచంలోనే ఉండి పోయాడు.

"లుంగీ వుందా?"

"ఓ!" అని సెకండ్ల కాలంలో మంచం తలాపిన ఉన్న డ్రెసింగ్ టేబిల్ దిగువ భాగంలో ఉన్న అలమారులోంచి ఘుమ ఘుమ లాడుతున్న మడత తీసి అందించింది ఉలూచి.

అతను చొక్కా తీసేసి "పాగా కొయ్య"కి తగిలించాడు. లుంగీ కట్టుకుని దాని లోపలినుంచి ప్యాంట్‌ను దిగవిడిచాడు "నేను వెంటనే దేహ బాధ తీర్చుకో వచ్చునా?"

"రామాయణం అంతా విని" అని నవ్వుతూ అతనికి దగ్గిరిసా వచ్చింది ఉలూచి. లోపలి మండువాలోకి తెరిచిఉన్న తలుపుకి అడ్డంగా తెరలాగి "ఇంకా సందేహమాండి?" అని అతని ఎదుటికి వచ్చి ఆనుకుని నిలబడింది. ఆ క్షణమే అతని మొహంలో రస భేదాన్ని పసిగట్టి, నాలుక కరచుకుని "ఓ! అదా?" అని వెంగున గెంతి మండువాలోకి దారి తీసింది. అతనికి మరుగు స్థలం చూపించి గదిలోకి వచ్చేసింది.

0 0 0

రాఘవులు తిరిగి వచ్చేసరికి తెర తప్పించుకుని గదిలోంచి మండువా లోకి వస్తున్న "కళావతి" ఒంటినిండా పైట కప్పుకుంటూ, ముసి ముసి నవ్వు లతో "వెళ్లండి బాబు" అంది.

రాఘవులు గదిలోకి ప్రవేశించడం తడవుగా ఉలూచి అతన్ని సర్పంలా చుట్టేసింది.

ఆమె ఒంటిమీద వస్త్రాలు నామమాత్రం. ఆ గది అంతా సుగంధ పరిమళ భరితం.

ఏకాంతం.

అంగీకారం

ఆమోదం

ఆహ్వానం

అయినా భయం, సంకోచం, వేదన.

0 0 0

ఆ క్షణంలో వచ్చి పడ్డారా యింట్లోకి, శాంతిభద్రతల రక్షకులు దండుకు దండూనూ.

0 0 0

హింస

దూషణ

అవమానం

అన్నీ వరసగా సంభవించేయి

ఉలూచీ బాహూ పరీ రంభం కాదది,

శృంగార సర్ప పరిష్వంగం........... *